

Παιδαγωγικά ρεύματα στο Αιγαίο

Τόμ. 14, Αρ. 1 (2025)

Τεύχος 14

παιδαγωγικά ρεύματα στο Αιγαίο

διεθνής περιοδική έκδοση παιδαγωγικών προβληματισμών

Θεματικός τόμος: **Τεχνητή Νοημοσύνη και Εκπαίδευση**
Προσεγγίσεις, Προκλήσεις και Προβληματισμοί

Επιμέλεια Τεύχους: Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός
Απόστολος Κώστας
Δημήτρης Σπανός

Τεύχος, 14, 2025

Της σύνταξης (Εισαγωγικό Σημείωμα)

Αλιβίζος Σοφός, Απόστολος Κώστας, Δημήτριος Σπανός

doi: [10.12681/revmata.43569](https://doi.org/10.12681/revmata.43569)

Copyright © 2025, Καθηγητής, Επίκουρος Καθηγητής, Μέλος Ε.Δι.Π.

Άδεια χρήσης [##plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-sa4##](https://plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-sa4/#).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Σοφός Α., Κώστας Α., & Σπανός Δ. (2025). Της σύνταξης (Εισαγωγικό Σημείωμα). *Παιδαγωγικά ρεύματα στο Αιγαίο*, 14(1), 1–3. <https://doi.org/10.12681/revmata.43569>

Της σύνταξης

Σοφός Αλιβίζος (Λοΐζος)
Isofos@aegean.gr

Κώστας Απόστολος
apkostas@aegean.gr

Σπανός Δημήτρης
spanosdm@aegean.gr

Εισαγωγικό σημείωμα

Το παρόν τεύχος των *Παιδαγωγικών Ρευμάτων* παρουσιάζει μια συνολική εικόνα για το πώς η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) επηρεάζει την εκπαίδευση σε πολλά επίπεδα: τη μάθηση των μαθητών, τη διδακτική πράξη, την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, τη γλωσσική και ιστορική εκπαίδευση, αλλά και την παιδική ηλικία και το θεσμικό πλαίσιο του σχολείου.

Οι μελέτες που αφορούν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Αρκουμάνης κ.ά., Κολινιώτη & Παπαστεργίου) δείχνουν ότι οι παρεμβάσεις TN μπορούν να υποστηρίξουν παράγοντες όπως η αυτοαποτελεσματικότητα, η συνεργασία και η μείωση του άγχους, ενώ προσφέρουν ευκαιρίες εξατομικευμένης μάθησης.

Παράλληλα, το άρθρο των Κόκκινου & Σπανού εξετάζει πώς εργαλεία TN υποστηρίζουν βασικές στρατηγικές αναγνωστικής κατανόησης, με πρακτικές χρήσεις αλλά και με σαφείς προειδοποιήσεις για πιθανούς κινδύνους.

Η διδασκαλία της Γλώσσας εμπλουτίζεται με τη συμβολή των Μακρογιάννη & Σερμπή, οι οποίες αναλύουν τη χρήση μεγάλων γλωσσικών μοντέλων και τις δυνατότητες του *prompt engineering* ως διδακτικό εργαλείο.

Στο επίπεδο της επαγγελματικής ανάπτυξης, οι εργασίες των Alexopoulos et al. και Κώστα & Σκόρδα δείχνουν ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην TN χρειάζεται δομημένα προγράμματα που συνδυάζουν βασική γνώση, διδακτική εφαρμογή και κατανόηση ηθικών/θεσμικών ζητημάτων.

Εξίσου σημαντικές είναι οι εργασίες που αγγίζουν τον νομικό και παιδαγωγικό προβληματισμό γύρω από την TN. Ο Τρίγκας αναλύει τις προκλήσεις σχετικά με τη συγγραφική ιδιότητα στην εποχή της παραγωγικής TN, ενώ η Σμαροπούλου τονίζει πόσο αναγκαία είναι η νομική κατάρτιση των εκπαιδευτικών για την προστασία των μαθητών και των ίδιων των εκπαιδευτικών πρακτικών.

Τέλος, τα άρθρα των Σοφού, Κατσιγιάννη και Φαρδή φωτίζουν τη σχέση της TN με ευρύτερα θέματα όπως την μετανεωτερικότητα, την ψηφιακή μετάβαση, την εξουσία και την διαμόρφωση ταυτότητας στον 21^ο αι., τις αναπαραστάσεις της παιδικής ηλικίας και τη διδασκαλία της Ιστορίας. Μέσα από θεωρητικά πλαίσια και πρακτικά παραδείγματα, αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο η TN επηρεάζει όχι μόνο τη μάθηση αλλά και την κατανόηση του κόσμου.

Συνολικά, το τεύχος προσφέρει μια καθαρή, τεκμηριωμένη και πολυδιάστατη εικόνα της TN στην εκπαίδευση, συμβάλλοντας σε έναν απαραίτητο διάλογο για την υπεύθυνη και παιδαγωγικά χρήσιμη ενσωμάτωσή της στα εξής πεδία:

1. Η TN στην τάξη

Οι μελέτες δείχνουν ότι η TN μπορεί να βοηθήσει στη μάθηση, από την αυτό-αποτελεσματικότητα μέχρι τη μείωση του άγχους. Ταυτόχρονα, γίνεται σαφές ότι χωρίς παιδαγωγικό σχεδιασμό, η αρχική «εντύπωση» ξεθωριάζει γρήγορα. Το βασικό συμπέρασμα είναι ότι η TN ενισχύει τον ρόλο του εκπαιδευτικού, δεν τον αντικαθιστά.

2. Η ΤΝ ως ευθύνη του εκπαιδευτικού

Πέρα από τη διδακτική της χρήση, η ΤΝ φέρνει νέες υποχρεώσεις: κατανόηση πνευματικών δικαιωμάτων, προστασίας δεδομένων, διαφάνειας και θεσμικού πλαισίου. Γίνεται φανερό ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών χρειάζεται να περιλαμβάνει και νομική διάσταση, πέραν αυτών της τεχνολογικής και εκπαιδευτικής.

3. Η ΤΝ ως μέρος του κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου

Τα θεωρητικά άρθρα δείχνουν ότι η ΤΝ δεν επηρεάζει μόνο την τάξη, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την ταυτότητα, την παιδική ηλικία ή ακόμη και την ιστορία. Η χρήση εργαλείων όπως το ChatGPT στη Γλώσσα ή την Ιστορία απαιτεί κριτική στάση, ώστε οι μαθητές να μάθουν να αξιολογούν και όχι να αναπαράγουν άκριτα.

Συμπερασματικά, το τεύχος υπογραμμίζει ότι η ΤΝ μπορεί να αποτελέσει σημαντικό σύμμαχο της εκπαίδευσης, αρκεί να αξιοποιείται με παιδαγωγική λογική, θεσμική επίγνωση και με κριτικό πνεύμα. Η πρόκληση δεν είναι μόνο να μάθουμε την τεχνολογία, αλλά να μάθουμε να τη χρησιμοποιούμε υπεύθυνα και ουσιαστικά.